

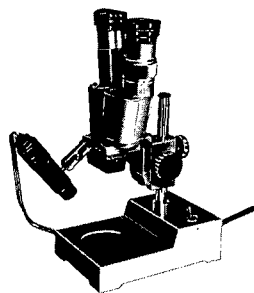
microscopen, stereomicroscopen en microtomen.

EUROMEX microscopen zijn van zeer hoge kwaliteit en relatief zeer laag in prijs. Levenslange garantie.

Op verzoek zenden wij U gaarne onze catalogus met 35 verschillende microscopen.

EUROMEX

J. Israelslaan 6, ARNHEM
Postbus 736 - tel. 085 - 421251

Stereomicroscop STO
vergrotingsbereik 5X - 140X

Een eenvoudige tabel voor de Hommels

In het 'Bulletin voor Docenten in de Biologie' van juni '77 kwam een uitvoerig artikel voor van de Subcommissie Lager Beroepsonderwijs over 'Leerlingen-praktikum-opdrachten in een kaartstelsel'. In dit artikel komt de volgende eenvoudige hommeltabel voor, samengesteld door mej. M. M. Huisman ten behoeve van het biologie-onderwijs aan de lagere agrarische school, die we hier met toestemming van de redactie van het Bulletin overnemen (De Latijnse namen zijn toegevoegd door de redactie van Natura).

Iedereen kent hommels en velen hebben bemerkt, dat er verschillende soorten zijn, die opvallen door de verschillend gekleurde beharing. Van de 21 in ons land voorkomende soorten, alle behorend tot het geslacht *Bombus*, hebben de meest algemene ook een Nederlandse naam. Het aardige van deze nijvere stuifmeelverzamelaars is, dat men ze bij elk huis met een tuin kan waarnemen op de bloemen. Doordat er veel stuifmeel aan hun borst- en achterlijfsharen blijft hangen, vervullen ze een be-

langrijke taak bij de bestuiving. Ze verzamelen stuifmeel in een soort korfje aan hun achterpoten.

Met de tabel op pagina 188 kan men de meest algemene soorten op naam brengen, zelfs zonder ze te vangen. Al kijkend naar de werkende hommelt kan men met dit tabelletje in de hand de naam opzoeken. Vóór de zomervakantie zien we alleen de grote koninginnen en de wat kleinere werksters. De mannetjes, die niet kunnen steken, verschijnen pas eind juli, begin augustus. In de herfst sterven de werksters en de mannetjes; de bevruchte koninginnen overwinteren in holle bomen, nestkastjes of mollegangen om in het voorjaar weer tevoorschijn te komen en geheel alleen een klein volkje te stichten.

Hoewel de koninginnen en de werksters kunnen steken, vallen ze nooit aan en gebruiken ze hun wapen alleen in geval van uiterste nood. Voor de verzorging van het broed halen ze ook nectar uit de bloemen. Bij kleine bloemen, b.v.

Waarheen?

TEXEL

Het vogeleiland

In alle jaargetijden uniek voor vogelliefhebbers en 'plantjes'-mensen.

HET trefpunt op Texel voor natuurliefhebbers is:

Hotel „Beatrix”

(H. P. Houwing) - Kamerstraat 5 - De Koog - tel. 02228 - 207 - Lid K.N.N.V.
Voor weekenders speciale arrangementen.

rode klaver, bemachtigen ze de nektar door op de plaats, waar de nektar zit een stukje uit de bloem te bijten.

Het bekende gebrom wordt veroorzaakt door-

dat ze lucht over een opstaand vlies in een ademhalingsopening in het borststuk blazen, zowel aan de linker als aan de rechter kant: een soort stemband dus. Hommels kunnen dan ook bronnen, terwijl hun vleugels in rust zijn.

GROEP I:

Zwart met rode achterlijfspunten, mèt of zonder gele band over het borststuk.

a. Steenhommel, *B. lapidarius*

- grote soort
- dichte beharing
- fluwelig zwart
- laatste 3 segmenten van het achterlijf steenrood

b. Weide-hommel, *B. pratorum*:

- kleine soort
- achterlijfspunt oranjerood
- smalle gele band over de voorrand van het borststuk

GROEP II:

Zwart met duidelijk afgescheiden gele banden, de achterlijfspunt is wit.

a. Aardhommel, *B. terrestris*:

- grote soort
- smalle gele band over de voorrand van het borststuk
- brede gele band over het 2e segment van het achterlijf

b. Tuinhommel, *B. hortorum*:

- grote soort
- bredere gele band over de voorrand van het borststuk
- gele band over de achterrand van het borststuk
- gele rand over het eerste segment van het achterlijf
- (In totaal dus: 3 gele banden)

GROEP III:

Oranje-bruin borststuk en zwart achterlijf, behalve de laatste segmenten.

a. Boomhommel, *B. hypnorum*:

- grote soort
- witte achterlijfspunt

b. Akkerhommel, *B. agrorum*:

- kleinere soort
- borststuk kan vele tinten okergeel, oranje-bruin hebben
- achterlijfspunt oranje

GROEP IV:

Gehele dier oranjebruin, of geel/grijs.

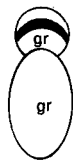
a. Moshommel, *B. muscorum*:

- mooie, grote soort
- borststuk geel/bruin
- achterlijf okergeel

b. Zandhommel, *B. equestris*:

- kleinere soort
- gehele dier groenachtig/grijs, met zwarte band over het borststuk

Kleur voor het gemak de tekeningen in met kleurpotloden:

r = steenrood

o = oranje

g = geel

gr = groen/grijs

b = oranje/bruin

Als u nagaat hoe het bezoek aan bloemen wordt afgelegd door bijen en hommels zult u ontdekken, dat bijen bloemvast zijn en hommels niet.